

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON
AYLIK BÜLTEN
Haziran 2023

Komisyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyor.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, polis zulmünde, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, ceza evlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunun farkındalığı ile hazırladığımızı giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

7 Haziran

Van'da Ermeni mezarlığı yok edildi.

KHK'li olduğu gerekçesiyle 2019 yerel seçimde seçilen HDP'li Eş Başkan'ın mazbatasının AKP'li adaya verildiği Van Edremit Belediyesi'nin resmi internet sayfasında, Ermenilere ait mezarlığın nasıl yok edildiğine dair bir yazı yer aldı. Belediyenin "İlçenin Nüfusu" bölümündeki yazısında şu ifadeler yer aldı:

"Kızkalesi olarak adlandırılan kaya bloğunun güneyinde küçük bir şapel bulunur. Şapelin kuş uçuşu 400 metre kadar doğusundaki büyük Ermeni mezarlığı 2005 yılında yapılan TOKİ konutları, geri kalanlar ise 2012 yılında açılan yeni yol çalışmaları esnasında yok olmuştur."

<https://artigercek.com/guncel/akpli-belediyenin-sitesi-ele-verdi-ermeni-mezarligi-toki-ve-yol-calismalariyla-253090h>

BEKSAV'ın Bahar Bahça'da düzenleyeceği film etkinliği Kadıköy Kaymakamlığı'nca yasaklandı.

Onur haftası boyunca LGBTİ+ bireylere yönelik baskı ve nefret kampanyası film gösterimini de etkiledi ve film yasaklandı. BEKSAV'ın (Bilim Estetik Kültür Sanat Araştırmaları Vakfı) Twitter hesabından yapılan açıklamada, "Bugün BEKSAV Sinema Kolektifi'nin 'Pride' filminin gösterimi öncesinde vakıf binası polis ablukasına alınmıştır. BEKSAV ve Sinema Kolektifi üyeleri ve gösterim için gelen çok sayıda arkadaşımız gözaltına alınmıştır. İktidarın LGBTİ+ düşmanlığına karşı gökkuşağı renklerini savunuyoruz" sözlerine yer verildi.

<https://bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/279998-beksav-in-pride-film-gosterimi-yasaklandi-izleyiciler-gozaltinda>

Kadıköy Kaymakamlığı, yasaklama gerekçesini şu sözlerle açıkladı: "Sosyal medya üzerinde yer alan paylaşımlar göz önüne alındığında, yapılacak etkinliğin genel ahlaka aykırı olduğu, toplumda infial uyandıracak, milli, vicdani ve insani değerlere dokunacak, toplumsal iç barışı tehdit edebileceğinden ve etkinlikleri gerçekleştirecek grup/şahıslar ile vatandaşlarımız arasında sözlü ve fiziksel provokatif amaçlı olayların olabileceği dikkate alındığında, kamu düzeninin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunmasının tehlikeye düşebileceğine dair kuvvetli delil ve bilgiler elde edilmiştir."

<https://artigercek.com/guncel/kadikoy-kaymakamligi-lgbtilarin-cay-etkinligini-yasakladi-254176h>

8 Haziran

5 yaşındaki Aşkan'ı öldüren uzman çavuşun yurttaşlara silah çektiği bildirildi

Gever'de 5 yaşındaki Erdem Aşkan'a çarpan uzman çavuşun olay sonrası yurttaşlara silah çektiği ve Aşkan'ı hastaneye götürmediği belirtildi.

Colemêrg'in (Hakkari) Gever (Yüksekova) İpek Yolu Caddesi'nde, Jandarma Komutanlığı'nda görevli uzman çavuşa ait araç, annesi ile orta refüjde bekleyen 5 yaşındaki Erdem Aşkan'a çarptı. Olay yerinde hayatını kaybeden küçük çocuğun annesi ve kardeşi ise olaydan şans eseri kurtuldu.

Olay sonrası tepki gösteren mahalleliye uzman çavuş silah çekti. Tanıkların anlatımına göre kazaya karışan uzman çavuş çocuğu hastaneye de götürmedi.

Yüksekova Cumhuriyet Başsavcılığı olaya ilişkin soruşturma başlattı. Aracı kullanan uzman çavuş ise gözaltına alındı.

<https://yeniyaamgazetesi4.com/5-yasindaki-askana-carpip-olduren-uzman-cavus-yurttaslara-silah-cekmis/>

Diyarbakır'da çocuğa polis işkencesi

Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde 6 Haziran'da M.K isimli çocuk duruşması için gittiği adliyede görevli polis memurları tarafından kötü muamele ve işkenceye maruz bırakıldı. Olaya ilişkin Amed Barosu dün suç duyurusunda bulundu.

Suç duyurusunda, "Adliyede yakalama ve gözaltı işlemi yapıldığı sırada mağdur çocuk direnme göstermemesine rağmen görevli polis memuru tarafından yüzüne tokat atılarak şiddet uygulanmıştır" denildi.

Suç duyurusunda olaya ilişkin şu bilgilere yer verildi: “Ters kelepçe takılarak emniyete götürülen mağdur çocuk 7 Haziran 2023 tarihinde saat 11.20 sıralarında yine ters kelepçe uygulamasıyla adliyeye getirilmiş ve savcılığa çıkartılmıştır. Silvan Cumhuriyet Başsavcılığınca mağdur çocuğun tutuklanması talep edilmiş ve Silvan Sulh Ceza Hakimliğince tutuklanmasına karar verilmiştir. Bu olaya ilişkin kamera görüntülerini dilekçe ekimizde sunuyoruz. Çevredeki vatandaşların ve avukatların itirazlarına rağmen mağdur çocuk ters kelepçeli bir şekilde polis aracına bindirilmiş ve konuk görevlilerince adliyeden çıkarılmıştır.”

Dilekçenin sonunda çocuğa karşı “işkence” ve “görevi kötüye kullanma” suretiyle suç işleyenlerin cezalandırılması talep edildi.

<https://umutgazetesi42.org/arsivler/100090>

12 Haziran

Diyarbakır'dan Rize'ye giden tur kafilesine saldırı: Öğretmen ve tur rehberi yaralandı

Ortaokul öğrencilerinden oluşan bir kabile tur amacıyla Diyarbakır'dan Rize'nin Ardeşen ilçesine gezmeye gitti. Ancak Akasya Zipline Salıncak tesisine eğlence için giden kafilenin tur rehberi, salıncak alanının sahiplerinin saldırısına uğradı. 10 kişilik grubun çocukların gözü önünde saldırdığı tur rehberinin burnu kırılırken, öğretmen ise çeşitli yerlerinden yaralandı.

Jandarmanın saldırganları güçlükle durdurmasının ardından Ardeşen İlçe Devlet Hastanesi'ne giden öğretmen ve tur rehberi darp raporu aldı.

<https://artigercek.com/guncel/diyarbakirdan-rizeye-giden-tur-kafilesine-saldiri-ogretmen-ve-tur-rehberi-253819h>

15 Haziran

Kadıköy Kaymakamlığı, LGBTİ+'ların çay etkinliğini yasakladı

Lambdaistanbul LGBTİ+ Dayanışma Derneği'nin senelerdir çeşitli kafelerde düzenlediği İstanbul'da İngilizce konuşanlara yönelik “Tea&Talk” etkinliği Kadıköy Kaymakamlığı tarafından yasaklandı.

<https://artigercek.com/guncel/kadikoy-kaymakamligi-lgbtilarin-cay-etkinligini-yasakladi-254176h>

17 Haziran

İstanbul'da Kürtçe etkinlik yasaklandı

Mezopotamya Kültür Merkezi'nin İstanbul Fatih'te düzenlemek istediği “Horasan Öyküleri” adlı Kürtçe etkinlik, kaymakamlıkça yasaklandı.

Vatan Partisi ve faşist gruplardan İzmir'de düzenlenen Onur Kahvaltısına saldırı

İktidarın hedef aldığı LGBTİQ+'lara saldırılar devam etti. İzmir Barosu'nun düzenlediği Onur Kahvaltısı etkinliğine Vatan Partisi üyeleri ve faşist gruplar 'Ya Allah bismillah Allahu ekber' sözleriyle saldırı girişiminde bulundu.

<https://twitter.com/gazeteumut/status/1670007431391223809>

18 Haziran

Trabzon'da Kürt işçilere ırkçı saldırı

Trabzon Maçka'da TOKİ inşaatında çalışan 6 Kürt işçi, bir grubun ırkçı saldırısına uğradı. Taşlı ve sopalı saldırı sonucu 2'si ağır olmak üzere 6 işçi yaralandı. Alınan bilgiye göre Ağrı nüfusuna kayıtlı işçilerin uğradığı saldırıda bir işçinin kafasına 8 dikiş atıldı, bir işçi kolundan bıçaklandı ve burnu kırıldı, bir işçinin ise kolu çıktı.

Darp edilen işçilerden U.G, olaya ilişkin şunları dile getirdi: "Mesai bitiminde eve dönmek için yola çıkmıştık. Mahalleden ana yola çıkmak isterken bir araç önümüzü kesti. Yardım isteyeceğini sandık. Aracından inerek yanımıza geldi ve müziğin sesini kısmamızı istedi. Müziğin sesi zaten kısıktı. Biz de kısılabileceğimizi fakat neden tepki gösterdiğini sorduk. Çalan müzik de Türkçe bir rap şarkısıydı. Pencereden bize yumruk attı. Biz 6 kişi olduğumuz için karşılık vermedik. Olay yerinden ayrılmaya çalışırken bir sürü araba geldi. İçinden sopalı insanlar indi. Biz ne olduğunu anlamadan saldırıya uğradık. Kardeşim kolundan bıçaklandı. Abimin kafası yarıldı. Bir arkadaşımızın kolu kırıldı. Hepimiz ağır şekilde darp edildik. Araçla geri geri kaçarak şantiye alanına döndük. Bir minibüs geldi, abime çarptı. Abimin göğüs kafesi zedelendi. Daha sonra yine araçlar geldi. Bazılarında silah vardı."

<https://www.ilerihaber.org/icerik/trabzonda-kurt-iscilere-irkci-saldiri-156067>

Trabzon'a inşaat işçisi olarak giden 6 işçiye saldıran ırkçı grup, saldırıyı karakolda ve hastanede de sürdürdü. Olaya tanık olan işçilerin akrabası Bülent A., saldırganların "Bunlar Kürt, bunları öldüreceğiz" dediğini belirtti.

Kendilerini güvende hissetmeyen işçilerin bir otele sığındığını anlatan işçilerden V.A'nın kardeşi Bülent A. "İşçiler bir otele sığınyor fakat jandarma onları gözaltına alıyor ve karakola götürüyor. Haberi alınca ben de karakola gittim. Bir grup karakolun önüne geldi ve jandarmaya 'onları bize vereceksiniz, bunlar Kürt. Onları öldüreceğiz' diyorlardı. Bunun üzerine jandarma havaya ateş açarak kalabalığı dağıttı" şeklinde konuştu.

https://politikahaber.com/trabzonda-irkci-saldiri-bunlar-kurt-oldurecegiz-dediler/?fbclid=IwAR32ckzRsahdOgRTnfVztBaPqcPIDk_zbl_6FFTTu6JT-GFfFIKx8T8h5NE

23 Haziran

Bursa ve Konya'da LGBTİ+'lara yönelik nefret afişleri

Genç Refah ve Darussalem İlim ve Yardımlaşma Derneği isimli iki oluşum, Bursa ve Konya'da LGBTİ+'ları hedef göstererek "Ailenizi ancak İslam korur" afişleri astı.

<https://kaosgl.org/haber/bursa-ve-konya-da-nefret-afisleri>

24 Haziran

Valilik İzmir'deki Onur Haftası etkinliklerini yasakladı

İzmir Valiliği, 11. Onur Haftası kapsamında İzmir'de düzenlenecek tüm etkinliklerin 'genel ahlaki koruma' gerekçesiyle yasaklandığını duyurdu.

Valilik tarafından yapılan açıklamada, "Genel ahlaka karşı bir takım tutum ve davranışlar içeren bu tür etkinliklerin toplumun tepkisine yol açabileceği değerlendirilmekle birlikte, radikal görüşlere sahip kimi kişi ve gruplar tarafından, sosyal medya platformları ve bazı basın yayın organları üzerinden yapılması istenen etkinliklere karşı tepki gösterildiği bilinmektedir" ifadeleri yer aldı.

<https://artigercek.com/guncel/valilik-izmirdeki-onur-haftasi-etkinliklerini-yasakladi-255330h>

26 Haziran

Gezi tutuklusı Çiğdem Mater'in 'ped' yerine 'tampon' talebine ret: Türk kadını kullanmaz

Gezi Davası'ndan tutuklu yapımcı Çiğdem Mater'in, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nde yazdığı yazıda regl olduğunda ped yerine tampon kullanmak istediğini ancak cezaevi doktorunun "Türk kadını tampon kullanmaz" diyerek isteğini reddettiğini anlattı.

Mater yazısında şu ifadelere yer verdi: "Tampon için dilekçe yazdım, talebim tampon bakanlık tarafından belirlenen 'kantinde satılabilir ürünler' listesinde olmadığı için" reddedildi. Kadın doğum doktoruyla konuşayım, reçete yazsın diye düşündüm, iki haftada bir Sadi Konuk Hastanesi'nden gelen (erkek) doktor talebimi şöyle reddetti: "Türk kadını tampon kullanmaz."

<https://artigercek.com/kadin/gezi-tutuklusu-cigdem-materin-ped-yerine-tampon-talebine-ret-turk-kadini-kullanmaz-255525h>

29 Haziran

Antalya'da Kürtçe şarkı söyleyenlere saldırı

Medya Haber TV'nin bildirdiğine göre Antalya'nın Muratpaşa ilçesinde Kapalı Yol'da Kürtçe şarkı söyleyen bir gruba polis ve esnaf saldırı.

<https://twitter.com/medyahabertv/status/1674349486779269122?t=u4vPwE0BUrjdMZFJqVf--Q&s=08>